N:o 19. Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Hötorget 6, 1 tr. upp öfv. gård. Stockholm den 1 December 1887. Pris: Helt år 5 kr., halft 3 kr. Lösn:r 25 öre. Bilaga N:o 1 50 öre. Bilaga N:o 2 25 öre. Årg. 7.

Jenny Lind som konstnärinna.

Sedan vi strax efter Jenny Linds frånfälle af en bland hennes forna kamrater vid vår operascen, utbedt oss hans omdöme om hennes konstnärsskap och ett sådant nu välvilligt blifvit lemnadt, göra vi oss ett nöje af att låta vår nekrolog i förra numret af denna tidning, i det vi meddela Jenny Linds konstnärsporträtt som Norma, åtföljas af denna uppsats, som här följer.

— — — — — — — — — — —

Jenny Lind, denna helt nyligen hädangångna illustra sångerska, hvars namn på sin tid genljöd i hela den musikaliska verlden, hade naturen begåfvat med en särdeles sympatisk stämma — hög sopran från d^1 till e^3 — med så att säga nordisk klangfärg, hvilken med hänsyn till sin volym mera lämpade sig för att tolka det ljuft elegiska och tragiska än stora, lidelsefulla, heroiska affekter, om också denna röst, äfven vid fortesatser fri från forcering och ännu mer från skrik, trängde igenom både kör och orkester. Jenny Lind uppträdde på italienska operan i London tillsammans med den tidens största sångare, såsom Tamburini, Lablache m. fl., allmänt omtalade för sina kolossala röster. Mellanregistret var det svagaste, och tonerna f, fiss, g, giss, a voro till och med något beslöjade, i följd af att bröstregistret under hennes yngre år blifvit för högt uppdrifvet. Intonationen var klockren, och hvad den tekniska förmågan vidkommer, så var den ej allenast fulländad, utan dessutom präglad af en ungdomsfrisk ursprunglighet; tonansättning, artikulation och frasering mästerliga, hennes piano snart sagdt underbart, drillen i högsta grad ren, jemn och perlad.

För sin musikaliska utbildning hade Jenny Lind förnämligast att tacka Kgl. teaterns sånglärare Crælius och Berg, hvilka, i synnerhet den senare, med varmt intresse ledde den förhoppningsfulla flickans studier; hennes fulländning som sångerska kunde dock hufvudsakligast tillskrifvas Manuel Garcia i Paris, hvilken ej allenast ådagalagt sin stora förmåga då han jemnade och förbättrade mellanregistret i hennes röst, utan äfven progressivt utvecklade hennes koloratur, hennes drill, som i jemnhet och renhet sökte sin like. Dessutom inlade han sina briljanta, karakteristiska kadenser och smakfulla varianter i de italienska operor, i hvilka hon efter sin återkomst från Paris, år 1842, här uppträdde såsom Norma, Lucie, Sömngångerskan, Regementets dotter m. fl.*

I det dramatiska uttryckets mångskiftande nyanser, i förmågan att lika konstnärligt tolka tragiska lidelser som den mest sprittade glädtighet och humor låg Jenny Linds största styrka. Hennes skapande kraft i öfrigt var ej mindre stor än hennes konst att objektivt uppfatta och med kritisk sans återgifva en rolls olika karaktärer. Ingen sångerska af dem jag lärt känna eller haft tillfälle höra — från Angelica Catalani till Adelina Patti — har i detta hänseende kunnat mäta sig med henne, och få hafva också som hon med sina genom ihärdiga studier tillkämpade kunskaper och genom sitt snille förstått att adla den komposition hon hade att utföra, hvilket man ofta, ej ensamt i föredraget af den nyare italienska musiken, utan äfven i tonverk från konstens skilda perioder, egde tillfälle att iakttaga. Visserligen ha flera bland utlandets framstående sångerskor — hvad sydländsk karakteristik och tonstyrka vidkommer —

JENNY LIND som Norma.

* Då J. L. antydt det hon »sjelf lärt sig att sjunga», är väl meningen dermed så att förstå, det hon dels genom sin arbetsamhet, sitt studium underlättat sin lärares bemödanden, dels att hon genom sina eminenta naturgåfvor sjelf förstod att åt föredraget gifva ett sannt och lefvande uttryck. Förnämligast har hon väl dock med detta yttrande haft tanke på den genre af musik åt hvilken hon efter sin afgång från scenen under senare perioden af sitt konstnärslif med förkärlek egnade sig: nemligen den andliga.

öfverträffat denna »Nordens näktergal», men ännu har jag aldrig hört någon sångerska, som i känslans finaste skiftningar kunnat gifva en till den grad helgjuten bild af en rolls lyriska som dramatiska karaktär, ja tydliggöra själsutvecklingen hos de karaktärer hon hade att framställa för åskådaren eller åhöraren. *

Ej ensamt i den dramatiska, men äfven i oratoriesången förnam man detta andliga innehåll, som gifver ett vida högre värde än virtuositetens. I sitt föredrag af Händel och Haydn firade hon derför också många och stora triumfer i England, likasom i Tyskland. Till och med minnet af den på sin tid så högt prisade engelska oratoriesångerskan Clara Novello (denna sångerska konserterade i Tyskland 1837—38 och väckte der som oratoriesångerska oerhördt uppseende) förbleknade när Jenny Lind i bred stil, med själfullt uttryck och sann inspiration vid konserter i London tolkade den odödlige mästaren Händels »I know that my Redeemer liveth.» **

Jenny Linds magt öfver röstorganet i förening med hennes stora förmåga att beherrska alla tekniska svårigheter bidrog dertill, att sången i sina skiftningar hos henne yttrade sig som ett helt naturligt uttryck för känslor och tankar. Man kan säga att inspirationen gaf hvarje ton en individuel prägel. Också fanns ej hos henne detta konventionella tremolando hvaraf nutidens sångerskor blifvit liksom besmittade. Deremot vid en, af den dramatiska situationen föranledd, djupare affekt, förstod hon att använda ett själfullt vibrato, hvilket då också blef af den herrligaste verkan. Till ex. i sista finalen i operan Norma vid orden »Hör mig! barmhertig var», då Norma, knäböjande för Orovistus, anropar denne om nåd för sina söner, eller när hon som Amina i Sömngångerskan, vid uppvaknandet i sista akten, då hon skådar Elvino framför sig, intagen af sorgliga minnen, anslår ett g^2 i mörk timbre (i ordet Elvino), från hvilken ton hon, vid den förvånande, eller öfverraskande anblicken af den nu knäböjande älskarens ömma, ångerfulla blickar, småningom öfvergick till den klara timbren och i samma mon till till den högsta grad af styrka. Denna öfvergång ensam var tillräcklig att säga åhöraren hvilken salighet som betog Aminas själ. Sångerskans utmärkta mimik och spel bidrog ännu mer dertill, äfven som den själfullhet hon röjde medelst tonens genomgripande vibration. Hvilken skön och sann dramatisk effekt! — Många exempel huru denna oförgätliga dramatiska sångerska förstod att med den klassiska traditionens plastiska formfullhet förena den moderna andens rörliga lif skulle här, om utrymmet medgåfve, kunna citeras.

Som konsertsångerska var hon ej mindre beundransvärd. Såsom hon föredrog en romans eller med rörande enkelhet sjöng en nationel folkvisa, kan näppeligen en nutidens sångerska göra det. Dessutom egde hon den förmågan att utan kulisser eller attributer så att säga bygga en scen på estraden, der hon utan gester eller andra hjelpmedel likväl gaf en liflig, en dramatisk bild af vexlande situationer och karaktärer. Det underbara inträffade ej sällan i konsertsalen då J. L. sjöng, att man lyssnade till dessa förtrollande toner utan att egentligen tänka på hvad som sjöngs.

Om Jenny Linds fina musikaliska öra kan man få en föreställning då man bland annat erfar huruledes hon vid åhörandet af orkester-repetitioner emellanåt roade sig med att ej allenast angifva tonarten i hvilken det exeqverade stycket utfördes, utan äfven de deri förekommande utvikningarna, samt dessutom ögonblickligen iakttog när någon af de medverkande instrumentalisterna händelsevis kommit på afvägar, eller när hon anmodade någon nedtrycka båda händerna på tangenterna och, stående i ett angränsande rum, angaf alla de toner, som derunder ljödo. I hög grad intressant var dessutom att höra denna sångens drottning vid pianot fantisera samt exeqvera sina pikanta, originella modulationer. *

Schumann, Spohr, Meijerbeer, Mendelssohn-Bartholdy, med flere musikstorheter, som kommo i beröring med Jenny Lind, insågo naturligtvis snart hennes rika begåfning och djupa musikaliska vetande. Dessa fattade också för henne ej allenast en innerlig vänskaplig tillgifvenhet, men uppskattade henne dessutom som en af vårt sekels yppersta mest bildade sångerskor.

Roller i olika genre, såsom Agatha, Pamina, Donna Anna, Alice, Norma, Amina, Suzanne, Vielka, Regementets dotter m. fl., vittna bäst om hennes omfattande dramatiska begåfning, hennes mångsidiga konstnärlighet. Hennes mångsidiga egenskaper framstodo dess mera efter vistelsen och uppträdandet i Tyskland och England.

Det var först efter sitt uppträdande i det konstälskande Berlin år 1844 som Jenny Lind blef en verldsberyktad sångerska; hon gladde sig ofta deröfver att ej hafva nödgats ovilkorligen uppträda i Paris för att erhålla sitt »diplom». När ryktet började spridas till denna verldsstad om den entusiasm hon uppväckte i Tyskland och England, började kritiken i Paris, med Hector Berlioz i spetsen, att högt klandra Stora Operans direktör derför att han ej efter hennes profsjungning derstädes år 1842 hade engagerat henne. Direktören uppgaf då till sin ursäkt att han frågat den vid profsjungningen närvarande Meijerbeer, huruvida den unga sångerskan vore förtjent utaf att man fäste något afseende vid henne, hvarpå M. svarat »nej». Att herr general-kapellmästaren icke varit uppriktig mot honom, bevisas bäst deraf att han inom 2:ne år derefter sjelf engagerade henne för Berlin och dessutom under tiden för henne skref Vielkas parti i »Das Feldlager in Schlesien». År 1847 erbjöds henne engagement vid Stora Operan i Paris, hvilket hon likväl afböjde.

En svår nervös hufvudvärk, hvaraf Jenny Lind allt ifrån sin barndom varit plågad, var förnämligaste orsaken dertill, att hon vid ännu icke fylda 29 år, midt under sina triumfer och på höjden af sin konstnärsbana, bestämde sig för att för alltid lemna scenen och endast i konsertsalen derefter låta sin underbara stämma ljuda. Det var efter detta beslut, som hon år 1850—51, engagerad af den famöse Barnum, företog en konsertresa till Nordamerika. Denna resa liknade snart sagdt ett triumftåg.

Man har, måhända ej oriktigt, anmärkt det Jenny Lind begick en oförsigtighet då hon, redan till åren kommen, som solist medverkade vid musikfester, helst hennes röst redan då betydligt aftagit och hon naturligtvis ej som förr egde sitt stora herravälde öfver densamma. Hennes sista uppträdande i Tyskland var, om vi ej missminna oss, vid musikfesten i Düsseldorf, hvarvid hennes mans, H. Goldschmidts, oratorium Ruth uppfördes.

Hvad jag här ofvan anfört torde utgöra en förklaring till den omätliga hänförelse Jenny Lind, denna »chanteuse unique» — som Meijerbeer kallade henne —, på sin tid uppväckte hos publiken, denna må nu ha varit af hvilken nationalitet som helst.

Nu har denna härliga stämma för alltid tystnat och hon, så som ofta med sin sång lyfte oss till det oändliga, har nu sjelf lyfts till ett land der allt är ljus och harmoni. I konstens häfder skall Jenny Lind alltid intaga en hög och ärofull plats bland verldens yppersta, mest beundrade sångerskor.

I. D.

Stora konstverk äro vanligen enkla i formen och kunna derför lefva längre och blifva allt mera populära.

KLAUWELL.

Under allt det musikaliska skrän och krimskrams, som konserterna erbjuda, frågar man ofta förgäfves efter en enda hviskande helsning från vårt förlorade Eden.

PAOLI.

---

* Vi hafva sett reproducerad en uppgift af Arfwidson, att denne i J. L:s gester som Norma »igenkände den berömda sångerskan Malibrans gester och armrörelser» i samma opera. Men hvad som gör hr Arfwidsons uppgift minst sagdt otrolig är det, att madame Malibran redan år 1836 afled, och först 1841 anträdde J. L. sin första utländska studieresa till Paris.

** År 1858 sjöng J. L. till förmån för Händelsmonumentet i Halle, då Messias uppfördes. Den storartade hyllning, som dervid kom J. L. till del, låter sig knappast beskrifvas, och kritiken saknade ord nog varma för att uttrycka sin förtjusning öfver sångerskans storslagna och hängifna tolkning af den odödlige mästarens tonskapelse.

* En sångerska i förra århundradet, Faustina Bordoni (gift med sångaren och kompositören I. A. Hasse), hafva vi hört uppgifvas såsom egande den mest fulländade sångförmåga, förenad med en för en sångerska ovanlig grad af musikalisk bildning.

Om Rytmen.

Tre musikaliska föreläsningar

af *Fredrik Peterson.*

Dessa af oss förut påpekade, ganska intressanta föredrag afslutades d. 21 Okt. och vi lemna nu ett sammanhängande referat öfver desamma. Vår förmodan att ett talrikt auditorium skulle lockas af det för hvarje musikvän och musikidkare intressanta ämnet till bevistande af dessa föreläsningar, slog tyvärr icke in. Detta hopp kanske också var väl djerft, såsom uttaladt af Svensk Musiktidning, hvars erfarenhet nu som förr visar hur föga den stora musikaliska allmänheten värderar musikbildning öfver hufvud. Föreläsaren hade till sina föredrag påkostat tryckta notillustrationer af mycket intresse och föredrog derjemte flere musikstycken, hela eller delvis, till förklaring öfver den muntliga framställningen, som under första föreläsningen var något lågmäld, hvilket fel dock var afhjelpt under de båda senare. Hufvudinnehållet af dem kan sammanfattas i följande redogörelse:

Förmågan att ingjuta lif och uttryck i musiken har alltid ansetts såsom en rent personlig sak hos den utöfvande konstnären, såsom någonting, hvilket i vanlig mening taget ej kan läras. Hvad dem beträffar, som ej inom sig finna förklaringen för detta känslolif, detta uttryck, så är man öfvertygad om, att äfven de snillrikaste slutledningar ej förmå ingifva dem förmågan att tolka musiken på ett tilltalande sätt. Ehuru denna förmåga att tilltala, att uppelda måste vara medfödd, och ehuru den förekommer lika sällan hos menniskor, som det gedigna guldet förekommer i naturen, ansåg dock föreläsaren, att liksom ur många malmarter rent guld kan framställas, så kan äfven ett fint och rent musiksinne utur en menniskas musikaliska förmögenheter utsofras, och ett af de vigtigaste medlen härför är studiet af den musikaliska rytmen.

Rytmens första ursprung kan ej med säkerhet påvisas, men man vet, att rytmen för öfver två tusen år sedan var känd och hade nått en hög utveckling hos grekerna. De gamle grekernas rytmer hafva sedan under ett par årtusenden förbisetts eller glömts. Dock hafva de omärkligt under utvecklingen af vår musik gått upp i densamma, utan att man vetat någonting derom. Alla tiders konstnärer hafva instinktlikt odlat dessa eviga, till sitt inre väsen så okända, uppväxande krafter, ända till närvarande tid, då dessa rytmer i sin nuvarande form tydligt framvisats såsom framsprungna ur de naturlagar, tonerna lyda, hvarigenom rytmologien blifvit en vetenskap. — De Lussyska teorierna om rytmen hafva i följd af sin objektiva natur och sin lättfattlighet förmått bana sig väg inom hela den europeiska musikverlden och öfverallt helsats med oförstäld beundran af så väl konstnärer som teoretici.

Föreläsaren betonade, att musikens förmåga att tilltala känslan, att tränga in i medvetandet till största delen beror på, att musiken uppfattas rytm för rytm, men icke takt för takt.

Hvarje rytm betecknades såsom en musikalisk tanke, uttryckt med toner, och som har tvänne fästepunkter, som benämndes ictus. Till följd af olika sätt att betona dessa ictus uppstodo begynnelsebetonade, inombetonade, slutbetonade och omkringbetonade rytmer, hvilkas olika verkan på musiksinnet omförmäldes och belystes med exempel.

Föreläsaren uppehöll sig länge vid upptaktiga och fulltaktiga rytmer, påvisade gamla tiders något naiva uppfattning om upptakt i allmänhet, äfvensom nyare tyska författares något öfverdrifna nit för dessa upptakters rytmiska betydelse.

Maskulina och feminina rytmer omtalades, och deras på samma sätt benämda slutfall tydliggjordes med tillhjelp af de tryckta notexemplen. Speciell kännedom om harmoniläran ansåg föreläsaren ej nödvändig för de rytmiska studierna. Huruvida de musikaliska tankarne eller satserna skola benämnas »rytmer» eller »fraser», gjordes derefter till föremål för en kort undersökning. Föreläsaren ansåg på afgifna skäl den franska benämningen »rytmer» vara att föredraga framför den tyska benämningen »fraser». Vidare omförmäldes, att teorierna om rytmen äfven slagit rot i Tyskland, der rytmiken flerestädes synes hafva blifvit erkänd och upptagen såsom ett särskildt undervisningsämne.

Med afseende på de svenska förhållandena framhölls, att vår aflägsenhet från det stora europeiska lifvet dock ej får hindra oss från att omfatta de nya idéer, som genomströmma de stora kulturländerna, isynnerhet när dessa idéer äro af en sådan beskaffenhet, att de helt visst skola hafva ett oberäkneligt inflytande på hela vår musikaliska utveckling.

I den andra föreläsningen, som började med ett kort referat af den föregående, fäste föreläsaren uppmärksamheten på, att i vår musikaliska tonskrift inga tillförlitliga tecken finnas, med hvilkas tillhjelp man kan åtskilja rytmerna från hvarandra, men att en utbredd undervisning i rytmik skulle medföra, att de vanliga s. k. legatobågarne skulle kunna blifva något annat än rent kalligrafiska prydnader. I sammanhang härmed antyddes, att en grundlig revision af vår undervisningsliteratur i detta syfte vore af behofvet påkallad. Att frasera väl är ingenting annat, än att låta hvarje rytm framträda väl nyanserad och att låta dess början och slut tydligt framstå för åhöraren. Om en särskild båge betecknade hvarje rytms gränser, så vore härmed mycket vunnet.

Härefter framställdes flera olika förfaringssätt för upptäckandet af rytmernas gränser, hvilka förfaringssätt dels hänvisade till öga och förstånd, dels till öra och inre musikaliska förmögenheter. Det vigtigaste af dessa förfaringssätt bestod uti att lära sig uppfatta den bestämda känsla af hvila, som hvarje rytms slutton alltid förmår låta örat förnimma. Föreläsaren omförmälde, att han under en följd af år anstält ganska omfattande försök i detta fall med elever, och att han härigenom småningom kommit till den åsigten, att den svenska nationens naturliga musikaliska fallenheter i många afseenden luta åt det rytmiska hållet.

Rytmerna undersöktes äfven med afseende på det antal takter, i hvilka hvarje rytm delas. Den rytmiska takten skildrades såsom väsentligt olika den vanliga metriska takten. Hvarje rytmisk takt är på samma gång en musikalisk tanke, under det att de vanliga metriska takterna endast afdela musiken i vissa bestämda matematiska tidsvärden och utgöra på samma gång enheterna inom den rytmiska takten. Liksom tankarne genom att följa på hvarandra i logisk ordning bilda grundvalen för språket, så bilda äfven de rytmiska takterna eller rytmerna på samma sätt musiken. Endast den rytmiska takten förmår gifva en klar föreställning om en kompositions normala och sanna takt. De rytmiska lagarne hafva hittills verkat i det dolda. De hafva alltid bott inom hvarje verklig konstnär; men först i detta decennium hafva de blifvit bragta i ljuset och ordnade.

För att en komposition skall kunna framträda klar och fattlig är af stor vigt, att takterna, i hvilka rytmen delas, stå i ett riktigt förhållande till rytmens längd. Oegentligheter i detta afseende förekomma ej sällan hos kompositörerna och kunna mången gång utgöra väsentliga hinder för den riktiga tolkningen af deras musik. Derefter skildrades de rytmiska oregelbundenheterna såsom nödvändiga afbrott på en tröttande symetri. De förmå mer än allt annat förläna musiken ett visst mystiskt behag, ett uttryck af lif och poesi, hvilket förklarar de stora kompositörernas flitiga användande af de 3-, 5- och 7-taktiga rytmerna till omvexling med de regelbundna 2- och 4-taktiga. Rytmiska undersökningar i denna riktning framhöllos såsom synnerligen intresseväckande och egnade att förmedla ett djupare inträngande i de store mästarnes inre musikaliska själslif än hvad den vanliga musikundervisningens mera formella och rent yttre behandling af musiken kan gifva anledning till, hvarför ett musikstudium i denna riktning torde förmå uppfylla det ändamål, som bör vara ändamålet med all pianoundervisning — nämligen att lära musik.

Föreläsaren skildrade i sista föreläsningen ett slags i musiken ofta förekommande, mindre väsentliga bildningar, hvilka benämdes mellanlänkar, samt behandlade derefter den patetiska eller känsloaccenten. Inga fullt bestämda regler kunde föreskrifvas för denna accents användande. Med tillhjelp af förespelade exempel sökte föreläsaren dock att tydliggöra de omständigheter, under hvilka denna accent kan ifrågakomma, men varnade på samma gång för dess allt för täta användande, emedan den alltid förstör de naturliga rytmiska accenterna och lätt förorsakar obegriplighet.

Vidare behandlades de smärre bildningar, hvilka inom rytmen uppstå till följd af tonernas större eller mindre frändskap till hvarandra. Genom att tydligt afskilja och betona dessa uppstodo inciser eller insnitt. Dessa skildrades såsom skarpa rytmiska verktyg, med hvilka kompositörerna ofta göra mer eller mindre djupa inskärningar i rytmerna liksom för att forma dem efter sina afsigter. De antydas i tonskriften dels med smärre bågar, dels hos äldre kompositörer endast med sforzandotecken, dels åtskiljas de medelst pauser. Åtskilliga fall, der incis får eller icke får göras, anfördes, ehuru inciserna för öfrigt betecknades såsom de medel, med hvilka konstnären artikulerar musiken och hvilka han således använder i hvarje ögonblick. Hela det musikaliska föredraget ernår just förmedels inciserna den esprit och elegans, som kännetecknа den fullbildade konstnären. Den franska och tyska musikriktningens olika uppfattning om dem påvisades. Slutligen betonades rytmikens förmåga i allmänhet att kasta ljus öfver det musikaliska föredragets hemligheter och att göra musikundervisningen mera fruktbärande och intressant.

Vi äro föreläsaren tack skyldiga för det arbete han nedlagt på dessa sina föredrag, hvilka åtföljda af flere tillhörande notexempel komma att snart nog utgifvas i bokform för att kunna gagna i vidsträcktare kretsar.

Rossini och ostronhandlaren.

Efter de triumfer Rossini skördat i Rom genom »Barberaren i Sevilla» och »Centerola» begaf sig den berömde maëstron till Milano. Hans ankomst till det Lombardisk-Venetianska konungarikets hufvudstad var en tilldragelse som bragte de tallösa legionerna af manliga och qvinliga dilettanter i uppror. Det uppstod bland dem en fullständig Rossinifeber, det täcka könet dyrkade honom som en Adonis och gaf honom de mest otvetydiga bevis på sin hängifvenhet. »Othellos» skapare framlefde här, lycklig som en gud, fyra sköna månader, hvilka försvunno hastigt som en sommarnattsdröm. Vår maëstro förde här ett retande Casanovalif och bortslösade på det sorglösaste sätt sin tid och sina penningar.

Följden deraf blef, att hans börs snart fick en svår läcka. Redan efter två månaders förlopp hade dilettanternas firade afgud, milanesiska damernas Messias, en mängd små förbindelser, som man i dagligt tal kallar skulder. Vi bedja våra läsare, att derför icke göra vår älskvärde vän någon förebråelse. Rossini var nu en gång ett snille, och hvilket snille har väl varit utan skulder? Scheridan, en af Englands älskvärdaste poeter, en man, som hade flere kreditorer än en sida af Times bokstäfver, kunde icke tänka sig ett snille utan skulder. Äfven vi dela denna åsigt. Hvilken kan väl räkna alla stora genier som dött i bysättningshäkte? Vi skulle kunna skrifva folianter om genialiske konstnärer, som stått i skuld öfver öronen. Vi påminna om Sachini, hvilken för hvarje ny opera fick tiotusen francs och ändå aldrig kunde komma ifrån sina skulder. Den ryktbare målaren Rafael Mengs, som på kort tid förtjenade öfver etthundraåttiotusen thaler, hade vid sin död stora skulder och så liten tillgång, att den knappt räckte till begrafningskostnaderna. Äfven Walter Scott, som för hvarje bok fick ett honorarium af hundra pund sterling, hade mot slutet af sin lefnad råkat i stor skuld. — Men hur obetydlig är icke sorgen öfver stora skulder emot de stickande qval man känner då man har några småskulder? — Vi vilja derpå anföra endast ett par exempel! Abbé Casti, hvilken är känd såsom författare af flera operatexter, hade den stora olyckan att vara skyldig en romersk limonadförsäljare den oerhörda summan af tre, säger tre giuli (något öfver sjuttiotvå öre). Den råe, hårdhjertade manichæern plågade den arme poeten så, att denne besjöng alla de otidigheter han af sin fordringsegare måste tåla i en mängd sonetter, af hvilka han senare samlade tvåhundra och gaf ut på trycket. Vi måste antaga att herr abbén aldrig kom i tillfälle att befria sig ifrån sin plågoande, ty icke en gång i den tvåhundrade sonetten nämnes med en enda bokstaf, att poeten betalt sin skuld. Sånggudinnorna åtogo sig den slutligen. Limonadhandlaren blef rörd . . . af slag och dog förr än abbén. — Gotthold Ephraim Lessing skref — derför att han var plågad af en obetydlig penningeskuld — ett af sina mästerverk, »Emilia Galotti». Detta bevisar, att skulder ändå äro bra till något. Medgifvas måste likväl, att många af våra nyare poeter hafva flera skulder än hår på hufvudet och det oaktadt icke skrifva någon »Emilia Galotti»; men om detta är gäldenärens eller fordringsegarens fel vilja vi icke undersöka, utan återvända hellre till hjelten i vår historia.

Rossini var ibland andra äfven skyldig en milanesisk läckerhetshandlare, som hade de friskaste ostron, den bästa hummer, den finaste fisk och andra rariteter, öfver niohundra lire. Köpmannen, som var en stor beundrare af Rossinis musik, hade icke påmint maëstron, emedan han kände sig hedrad och smickrad af att räkna den man som skrifvit »Barberaren i Sevilla» till en af sina gäldenärer. Han skattade sig lycklig, om »Othellos» kompositör berömde hans varor och vid bortgåendet klappade honom på axeln eller tryckte hans hand. Hvem var då stoltare än vår ostronhandlare, hvilken, redan temligen till åren, hette, likasom Rosinas förmyndare, Bartolo och som vår maëstro på skämt kallade »doktor» eller, för hans hvita hårs skull, för omvexlings skull äfven »mäster Snöhvit». Han hade lärt känna denne man redan i Neapel, och en del af hans skuld daterade sig från längre tillbaka, då Bartolo ännu hade sin butik vid Molo.

— Endast för din skull — försäkrade »svanen från Pesaro» honom — har jag kallat gubben i »Barberaren» Bartolo.

— Om jag, likasom denne, vore förmyndare för en så vacker Rosina, skulle jag med största nöje afstå henne åt min högtärade vän, Almaviva-Rossini.

— Behåll du din Rosina för dig sjelf och gif mig hellre dina ostron — sade gourmanden och reqvirerade genast hundra stycken.

Ostron voro Giaccomos största passion och tillika supplements-sånggudinnor, hvilka inspirerade honom, om de andra icke voro till hands. Han sade en gång åt David:

— Ostron likna himmelsk manna, om hvilken de vise rabbinerna berätta, det hon hade den egenskapen att antaga den smak efter hvilken gommen längtade. En frukost utan ostron är en middag utan maccaroni, en natt utan månsken. Diem perdidi, säger jag hvarje dag som för mig försvinner i tidens ström utan ostron och maccaroner.

Gommen var nu en gång den Gud, för hvilken han syntes kunna uppoffra allt — ja till och med penningar, som han älskade öfver allt annat. Han var en gång nära att byta ut sitt lysande engagement i Neapel emot ett mindre fördelaktigt vid Fenice-teatern i Venedig, endast af det enkla skälet — att få lefva i arsenalostronens källa, hvilka näst pålostronen från Triest äro de bästa i hela Italien.

— — — — — — — — — — —

Tio dagar efter denna frukost erhöll Rossini en stämning. Han läste den och blef ursinnig.

— Är Bartolo förryckt? — utbrast maëstron. Ännu i går försäkrade den skenhelige skurken mig om sin vänskap och i dag är jag stämd af honom, stämd för lumpna niohundrasjuttioåtta lire (skulden hade under tiden stigit till denna summa). Att stämma mig, »Barberarens», »Cendrillons» och »Othellos» skapare, hvilken det icke kostar mer än ett ord, att förmå la Scalas impresario betala min räkning på ögonblicket! Men nej, det gör jag icke; min stolthet tillåter icke att kosta ett godt ord på den karlen; jag vill hellre vara skyldig den fördömde ostron-Judas ännu tio gånger mer, än den penningedryge impresarion det minsta. Men hvad är nu att göra? Betalningen bekymrar mig icke, ty rättegången varar minst fyra eller fem veckor och till dess kastar väl den gode Guden åt mig en börs, eller, det som egentligen är detsamma, en ny operatext. Men hvarifrån skall jag under tiden få så gudomliga ostron? Jag kan omöjligt gå till fariséen, som vill panta mig, och begära uppskof . . . det skulle icke anstå Giaccomo Rossini, ende sonen till den skönaste och bästa mor i hela Italien! Hellre vill jag hela åtta dagarne icke förtära annat än vatten och bröd. — Nej, derifrån måtte den himmelske fadern och den heliga Guds moder mig nådeligen bevara, ty utan ostron kan jag lefva lika

litet som ett bi utan blommor. Biet suger honung ur kalkarne, jag suger musik ur skalen. Till slut blir mig ingenting annat öfrigt än qvalet att åter arbeta och slunga ut i verlden en ny opera. Jag vill genast gå in på cafét. Kanske jag der råkar någon textförfattare. Ett konungarike för en libretto! — utbrast maëstro Giaccomo och ilade till närmaste café.

Der träffade han en af sina bekanta, poeten Gherardini, som just höll på att spela biljard med en vän.

— Hvad står på? Du är blek och förstörd . . . hvad har händt?

— Hvad säger du om, att Bartolo varit nog oförskämd att stämma mig . . .

— Rosinas förmyndare? — frågade poeten i skämtsam ton.

— Nej, den fördömde »mäster Snöhvit», som jag är skyldig niohundrasjuttioåtta lire för ostron, som du flitigt ätit med mig. Nu gäller det att skaffa råd. Du har för tre veckor sedan lofvat mig en text. — I öfvermorgon måste den vara färdig . . . jag frågar icke efter om den är komisk eller tragisk, god eller dålig, bara det är en libretto i tre akter, som fyller ett helt spektakel. Det bränner under mina naglar . . . jag känner plötsligt en sådan mängd af melodier i mig, att jag med dem skulle kunna sätta i musik hela verldsaltet. Gå, gå, min vän, laga att du kommer hem . . . vi ha icke en minut att förlora!

— Således har ändå folket rätt, som påstår, att sjelfva fan icke kan foga sig efter dina nycker. Hela månader ligger du, likasom björnen, i ide och kan för intet pris i verlden förmås att arbeta. Då är ingen text god nog åt dig, då lastar och häcklar du allt, vill ha än det, än det ändradt, och skjuter slutligen ifrån dig libretton och försjunker ånyo i ditt dolce far niente. Men plötsligt kommer en feber öfver dig, som drifver dig att komponera; då griper du efter den uslaste text och skakar noterna ur armen . . .

— Bäste vän, du vet att jag aldrig tycker om moralpredikningar och allra minst nu, då jag icke behöfver annat än en eländig text. Skaffa mig en sådan text, annars pryglar jag dig, så sant jag heter Giaccomo och är skyldig den förbannade Judas niohundrasjuttioåtta lire jemte ränta för hans usla ostron . . .

— Nå väl, i morgon skall jag läsa en text för dig . . .

— Skönt; men laga dig hem nu.

— Du torde likväl tillåta, att jag först dricker ur min kaffekopp och spelar ut partiet?

— Nej, det kan jag icke tillåta — genmälde Rossini, till hälften på skämt, till hälften på allvar. Les affaires avant tout! Gå, dyre Orest! På det du må se, att din Pylad också gerna vill tjena dig, så skall han öfvertaga ditt parti och, om han nödvändigt måste det, också dricka ur ditt kaffe.

— Det sista kan jag göra sjelf — svarade Gherardini och lemnade, hänförd af vännens öfvertalningsförmåga, köen åt honom, tömde i en klunk sin kaffekopp, tog sin hatt, sade åt Rossini: »betala för mig», och gick hem. (Forts.)

Alphyddan.

(Le Chalet.)

Liksom »Konung för en dag», Adolf Adams hos oss så populära operett, har äfven en af samma mästares andra operetter under årens lopp här vunnit en framgång som varit ingen af dem, med undantag af »Nünbergerdockan» förunnad; och säkert är, att då många operor med större anspråk försvunnit från spellistan, skall »Alphyddan» (hvilken vi härmed åsyfta) ännu der bibehålla och försvara sin plats.

»Alphyddan», hvilken grundlade Adams blifvande rykte, hör till hans tidigare verk och skrefs för Opéra Comique i Paris 1834, derefter följde de äfven hos oss gifna operorna »Postiljonen» och »Bryggaren i Preston», hvaraf den senare upplefvat endast några få (6) representationer härstädes, hvartill den af Leuven och Brunswick skrifna ganska medelmåttiga texten förnämligast bidrog. Annat då med »Alphyddan», hvars qvicka och underhållande libretto har Eugène Scribe och Mélesville till upphofsmän, och hvilken först uppfördes med Bernhard Crusells öfversättning å vår lyriska scen den 28 April 1837 samt genast blef ett af publikens mest omtyckta och gerna hörda stycken.

Vid första representationen spelades styckets trenne partier, Daniel, Max och Betli, af hrr Sällström, Lars Kinmansson och fru Hjortsberg (Fanny Westerdahl).

Af de sedermera uppträdande må nämnas:

Daniel hrr Strandberg, Dahlgren (debut), Henriksson.

Max hrr Dannström (debut), Uddman (debut), Sandström, Behrens, Håkansson och Hallengren (debut).

Betli fruar Liedberg, C. Strandberg, Östberg, fröknarna Ryberg (debut), Ficker och Wessler.

Efter närmare tioårig hvila kommer nu, som bekant, »Alphyddan» att å nyo gifvas för 134:de gången å Stora teatern i slutet af denna eller början af nästa månad med ny rolbesättning, nämligen Daniel hr Lindblad, Max hr J. Örtengren och Betli fröken Bergenson.

Lorenzo.

Till våra prenumeranter

följer med nästa nummer sista musikbilagan för året. Denna innehåller: *Impromptu-Etude* för piano af F. H. samt *Den öfvergifna,* sång vid piano af A. L.

Till en sjuttioårig scenisk konstnär

(den 22 Okt. 1887).

I konsten räknas icke år,
Der fins ej heller höst, blott vår,
Och saftigt gröna stå dess lunder,
Ty friska källsprång gå der under.

O hon är än hvad förr hon var,
Lik lagern, hvilken deliern bar!
Allt annat vexlar, som vi känne,
Men evig ungdom gafs åt henne.

Hon bär ej alltid samma drägt,
Men med allt skönt hon räknar slägt,
Och hur än stundens tycken falla,
Står hennes domslut öfver alla. —

Du hennes gunstling äfven blef;
Hon tidigt skref ditt konstnärsbref,
Och städs att henne dyrkan bära,
Det var och blef din lefnads ära.

Hvem minnes icke än i dag
På tiljan dina ädla drag
När ännu känslans språk du förde,
Som hjertats strängar hos oss rörde?

Ej någon undrade uppå
Att styckets älskarinna då
Betagen vardt! nej, i salongen
Det afund väckte blott — hos mången.

En annan tid då var. I den
Lars Hjortsberg, Torslow lefde än,
Och Lind då sjöng, och Högqvist spelte,
Och bifall då med dem du delte.

I minnets tempel dessa stå,
Och plats skall äfven du der få. — —
Haf tack för hvad du konsten varit
I tid, som är, och tid, som farit!

Och må — så önska vi en hvar
Då afsked nu från oss du tar —
Din lefnadsafton himlen unna
Det bästa, som vi önska kunna!

Sigge Sparre.

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag hafva utkommit:

Af *Adr. Dahl:* Valse de Concert för piano, op. 12, tillegnad kapellmäst. Conr. Nordqvist. Pris 1 kr.; samt Melankoli (Tristesse), romans för en röst vid piano, tillegnad fröken Rosamond Darcus. Pris 50 öre. Båda dessa kompositioner hafva utförts å hr Dahls konserter och tyckts ha vunnit publikens bifall. Valsen är briljant utan att vara för svår och romansen mycket melodiös och känslofull, enkelt men verkningsfullt harmoniserad.

Bror Beckman är en ung komponist, som utsändt en Visa för en röst vid piano, tillegnad fröken Elsa Lidström. Pris 50 öre. Sången är ganska nätt, med ord och musik i folkvisans enkla stil; ackompagne-

mentet, som följer sångstämman åt, är vårdadt i harmoniskt hänseende.

På Sångens vingar, Nio andliga sånger vid piano af. A. S—g, är en samling sånger för soli eller kör, utgifna af C. A. V. Lundholm. Musiken i dem är rätt vacker utan att vara mycket originell, tvärtom påminnande om kända sånger; orden äro i allmänhet något pietistiskt pjunkiga och ej särdeles poetiska. Något pris på häftet är ej utsatt.

Från scenen och konsertsalen.

Nov. **Stora teatern.**

15. Hallström. *Den bergtagna.* (Ingeborg: frk. Riego; bergdrottningen, fru Ragnhild: frk. Almati, fru W. Strandberg; bergakungen, Ulf, Kark, riddar Tuve, abboten: hrr Sellman, Lundquist, Malmsjö, Rundberg, Nygren).
20. » *Den bergtagna.* (Kark: hr Ohlsson).
23. » (Kark, abboten: hrr Ohlsson, Strömberg).
17, 19. Verdi: *Requiem,* Musikföreningens 15:e konsert (Solister: fruar Östberg, Edling; hrr Rundberg, Salomon Smith).
24. Mozart: *Don Juan.* (Donna Anna, guvernören: fru Anna Strandberg—Bergman, hr Strömberg).*
27. Bizet: *Carmen.* (Carmen, Micaela: frkn. Almati, Karlsohn; don José, Escamillo: hrr M. Strandberg, Rosén).
Till firandet af Jenny Linds minne:
29. 1) Weber: *Friskytten,* 325:te gången (Agatha: fru Östberg); 2) *Ouverture* till »Nordens stjerna» af Meyerbeer; *Epilog* af Fr. Hedberg; 4) *Tablåer* ur »Polska grufvan», »Regementets dotter», »Sömngångerskan», »Robert af Normandie», »Lucie», »Norma», »En majdag i Wärend»; Apotheos.

Nya teatern.

22—25, 30. *Regina von Emmeritz,* musik af Aug. Söderman.

Södra teatern.

16—18, 20—23. Millöcker: *Tjufven.*

Vasa-teatern.

15—27. Offenbach: *Storhertiginnan af Gerolstein.*

Berns' Salong.

20. *Prof. B. Schönbergers och hr H. Wesselys* afskedsmatiné med bitr. af hr Salom. Smith och Meisner'ska orkestern (Rubinstein: Pianokonsert, D-moll, Wieniawski: Violinkonsert, Mozart: Konsertaria Ess-dur, m. fl. violin och pianosaker).

Vetenskaps-akademien.

20. *Fröken Berna Schücks* konsert; bitr.: frk. Valb. Aulin och hr Tor Aulin.
27. *2:a kammarmusik-soaréen* af hrr Aulin, Sjöberg, Carlson, Bergström med bitr. af prof. Schönberger (Beethoven: Pianotrio, op. 70 n:o 1, D-dur; Rubinstein: Stråkqvartett, C-moll; Schumann: Pianoqvintett, Ess-dur).

Ivar Hallströms populära opera »Den Bergtagna» har åter upptagits med fröken Riego och hr Sellman i hufvudrolerna, Ingeborgs och Bergakungens. Operan gafs senast i Nov. förra året med frök. Grabow och herr Ödmann i dessa partier; Bergadrottningens, fru Ragnhilds och Tuves roller innehades då af frkn. Wellander och Almati samt hr Bratbost. Om än rollbesättningen nu i hufvudsaken var underlägsen, så må man dock erkänna att frök. Riego i sång som spel gaf en rätt tillfredsställande bild af Ingeborg, likasom hr Sellman af Bergakungen, synnerligast i rollens dramatiska del. Fröken Almati utförde Bergadrottningens parti förtjenstfullt och den stela, kalla natur hon skänkte åt bergets drottning synes oss väl uppfattad. — De representationer som gifvas å Stora teatern till firande af Jenny Linds minne togo sin början d. 29 Nov. enl. ofvanstående program. Den dubbla anledningen af minnesfest och välgörande ändamål (såsom vi förut nämnt) hade åstadkommit nästan fyld salong för aftonen. Om »Friskytten» med fru Östberg som Agatha ha vi förut yttrat oss; epilogen af Hedberg, framsagd af hr Elmlund, äfvensom tablåerna voro egnade att framkalla lifligt bifall. Till tablåerna hade hofkapellm. Nordquist skrifvit anslående musik och vid sista tablån sjöngs af körpersonalen bakom scenen Lindblads »Öfver skogen, öfver sjön» med för tillfället skrifna verser. Samma program med »Regementets dotter» i stället för »Friskytten» är bestämdt för torsdagen d. 2 Dec.

Verdis storslagna »Requiem», hvarmed Musikföreningen börjat sin verksamhet för säsongen, lockade två fulla hus å Stora teatern, hvars hela scen upptogs af de sjungande och hofkapellet. Tonmassorna voro äfven af gripande effekt och solisterna fruar Edling och Östberg samt hrr Salom. Smith och Rundberg fylde väl sina platser. Särdeles framstod här fru Edlings vackra röst till sin fördel; hr Salom. Smiths sångartalang förnekade sig ej heller här och äfven hr Rundberg, utförde i allmänhet med omsorg sitt parti.

Det är oss omöjligt att här redogöra för de särskilda delarne af detta stora verk; de innehålla alla skönheter som kunna påpekas; vi måste inskränka oss till att framhålla det goda utförandet i sin helhet och det storartade intryck det åstadkom.

I Topelii historiskt-romantiska skådespel »Regina von Emmeritz», som återupptagits på Nya teatern, har man fått tillfälle att lyssna till Aug. Södermans alltid gerna hörda toner. Pjesen gafs första gången på Mindre teatern i Dec. 1854, som samma år öfvergått från Torslow till Stjernström, och der den 22-årige Aug. Söderman då var kapellmästare. De öfriga teatrarne hafva ej haft något nytt att bjuda. »Storhertiginnan» på Vasateatern har gått ett dussin qvällar utan afbrott, och framgången har i främsta rummet sin orsak i fröken Pettersons dugtiga framställning af hufvudrollen. Anreps folkpjes med sång, »Nerkingarne», har blifvit gifven å »Folkteatern», hvars prestationer vi för öfrigt ej haft skäl att registrera.

Till Berns' Nya Salong hade B. Schönbergers och H. Wesselys afskedsmatiné lockat en ganska talrik publik, som med rikt bifall belönade de konserterande mästarne. Herr Salomon Smiths biträde var en särskild lockelse. Hr S. sjöng en konsertaria i Ess-dur af Mozart med orkesterackompagnement, hvilken pjes i och för sig och genom framställningen af hr S. var af rätt stort intresse. Konsertgifvarnes hufvudnummer, Wieniawskis ofta hörda violinkonsert och Rubinsteins vackra, mera sällan förekommande D-moll-konsert, fingo båda ett sant konstnärligt utförande likasom konsertens andra violin- och pianonummer.

För andra kammarmusik-soarén hade tillställarne lyckats erhålla prof. Schönbergers värdefulla medverkan i Beethovens intressanta Pianotrio, »Spöktrion» kallad, samt Schumanns qvintett. På begäran återgafs såsom tredje numret Rubinsteins sköna och genialiska stråkqvartett i C-moll, som sist gafs af samme exekutörer i Mars d. å., nu med ännu mera fulländning. I pianoensemblerna dominerade prof. Schönberger med sitt klara, pregnanta spel, som någon gång genom väl mycket reserverad kraft hos stråkinstrumenten föreföll något för starkt. Auditoriet var denna gång ganska talrikt.

Sångerskan fröken Berna Schück hade till sin konsert erhållit godt bidrag af syskonen Valborg och Tor Aulin, af hvilka den senare gaf rätt prägel åt en violinsonat af Tartini och med sitt vanliga liffulla föredrag utförde »Preislied» ur »Mästersångarne» af Wagner-Wilhelmj, samt violinstämman uti en af exekutören sjelf gjord transskription för viol. o. piano af Sjögrens »Contrabandieren», båda styckena mottagna med bifall. Fröken Aulin spelade en af henne skrifven »Sonate sérieuse» för piano, deri rätt många goda tankar, iklädda modern drägt och konstförståndigt behandlade, väckte åhörarnes intresse, ehuru mera kraft i utförandet varit önskvärd. Korsertgifvarinnan sjelf var tydligen ytterst indisponerad, hvarför åhörarne denna gång ej kunde bilda sig något omdöme om utvecklingen af hennes talang.

Från in- och utlandet.

Stora teaterns repertoar upptager under närmaste tiden »Regementets dotter» (Jenny Linds minnesfest) och »Wilhelm Tell». »Alphyddan» är uppskjuten till längre fram.

Fröken Klemming, som genom en ridtur skadat sig, är för närvarande hindrad att tjenstgöra vid kgl. operan.

Webers »Friskytten» med text, bearbetad efter en gammal böhmisk folksaga, af Friedr. Kind, gafs med öfversättning af Anders Lindeberg första gången å vår operascen d. 23 April 1823. Vid Jenny Linds första uppträdande som Agatha d. 7 Mars och följande närmaste dagar 1838 var den öfriga personalen följande: Ottokar hr Wennbom, Kuno hr Fredr. Kinmansson, Max hr Robach, Kasper hr Fahlgren, Anna fru Math. Gelhaar, Kilian hr Söderberg, eremiten

* Donna Annas parti sjöngs d. 9 och 13 Nov. af fröken Anna Strandberg, guvernörens d. 3, 9 och 13 Nov. af hr Sellergren.

hr Preumayr, Samiel hr Michal och brudtärnan m:lle Fundin.

Bröllop firades d. 16 Nov. i Grand hôtel mellan operasångerskan fröken Anna Strandberg och tjenstemannen i försäkringsbolaget Skandia N. Bergman.

En utställning af Jenny-Lind-porträtt, omkring 60 nummer, samt medaljer öfver henne är anordnad å nationalmuseum.

Prof. Benno Schönberger kommer att före sin afresa gifva en privat afskedssoaré i Vetenskaps-akademien nästk. Söndag.

Svenska kompositioner i utlandet. Andreas Halléns sångverk »Pagen och konungadottern» samt »Traumkönig» ha under senaste åren af flere musikföreningar blifvit uppförda och hans »Aehrenfeld» äfven gifvits i Holland för ej länge sedan. Såväl i Tyskland som i Holland anses emellertid hr Hallén vara dansk eller norrman — vanligt nog för våra svenska komponister, och våra konstnärer tilldelas på samma sätt en annan nationalitet. I Pariser-»Figaro», en tidning som borde vara väl underrättad, presenterades Sigrid Arnoldson nyligen såsom »en ung amerikanska».

Orgelkonserter hafva af direktör Heintze gifvits i Lund d. 5 Nov. och i Vexiö d. 10 Nov., å den senare biträdd af den der värderade sångerskan fröken Th. Åberg, ackompagnerad af direktör Wideman. I Jönköping invigde dir. Heintze Vestra kyrkans nya, af hr Lund förfärdigade orgel, hvilken, ehuru icke särdeles stor, likväl vid afprofningen befanns solid till arbete och vacker i ton. Dir. Heintzes orgelspel vann öfverallt der han lät höra sig det största bifall.

Wagners symfoni kommer att här utföras af den nya orkester, som under kapellm. Andr. Halléns ledning i slutet af året börjar gifva symfonikonserter och aftonmusik i det nya och praktfulla Lundberg'ska etablissementet vid Hamngatan, midt emot Blanchs kafé.

En internationel skandinavisk studentkonsert kommer att anordnas i Köpenhamn under utställningen nästa år i sammanhang med de sångtillställningar, hvartill Stockholms större musikföreningar erhållit inbjudning.

Fröken Vendela Andersson, som nu afslutat sitt framgångsrika gästspel på Dagmarteatern i Köpenhamn, hade vid sin afskedsrecett att glädja sig åt fullsatt salong och den varmaste hyllning. Hon återvänder nu till hemlandet, men är för Mars—Maj nästa år engagerad vid samma teater, att då uppträda i några nya större operetter.

Nya konstnärsgillet förbereder till medlet af Dec. en större soaré å Stora teatern till förmån för kompositören P. A. Ölanders efterlemnade familj. Soarén upptager en musikalisk och en konstnärlig afdelning, den senare med tablåer, anordnade af prof. Malmström, bland hvilka sluttablåen skall utgöra en scen ur Ölanders »Blenda». Bland musiknumren märkes en intressant nyhet: »Ballad» af Lago, med text ur Heines »Bergstimmen», 8-stämm. kör med barytonsolo och ackompagnement af orgel och piano utförd af dir. Heintze och tonsättarinnan sjelf. Hofkapellm. Nordquist och flere af k. teaterns förnämsta artister ha lofvat medverka.

Svensk Musiktidning för d. 15 Sept. 1886 (N:o 14) innehöll P. A. Ölanders biografi med porträtt efter hans död, som inträffade den 3 Aug. samma år.

Vi taga för gifvet att allmänheten skall vid ofvannämda soaré fylla Stora teaterns salong, dermed så väl hedrande minnet af »Blendas» komponist som beredande framgång åt tillställarnes vackra och behjertansvärda företag.

Eskilstuna. Fröken Selma Ek och hr Carl Aug. Söderman gåfvo en konsert å Stadskällarens salong härstädes d. 23 November.

Filharmoniska sällskapets 9:de konsert eger rum d. 5 Dec. kl. 8 e. m. i Musik. akademiens stora sal. Samtliga konsertnumren äro af N. W. Gade: 1) »Hamlet», konsertouverture; 2) »Novelletten», fyra stycken för stråkorkester; 3) »Korsfararne», dram. dikt af C. Andersen, komp. för soli, kör och stor orkester. Som solister biträda fröken Ellen Nordgren, hrr Max Strandberg och A. Söderman. Orkestern utgöres af Gellrichs kapell och andra musici.

Augusto Vallis sällskap i Berns' salong har erhållit två nya sångerskor i frökn. Hermine Siebert (koloratursångerska) och Maria v. Tonazza (alt).

Johannes Elmblad har nyligen uppträdt som Fafner i Wagners »Siegfried» på tyska operan i Newyork. Operan rönte lysande framgång.

Abonnement å Stora teatern. I söndags bildades vid ett sammanträde i teaterns foyer en förening af teatervänner med syfte att verka för abonnementer å Stora teatern under nästa spelår. Föreningen valde till ordförande justitierådet Åbergsson, till styrelsemedlemmar hrr A. Willman, O. Samson, assessor Th. Westrin, major Selander, grossh. H. Sundström och kammarherre Lagerfelt samt fruar Lilli Bäckström, f. Ehrenclou, och Jeanette Jacobsson, f. Davidson.

Per Svinaherde, sagospel i 3 akter af Henrik Christiernsson, musik af Ivar Hallström samt balletten af Robert Sjöblom, blifver Stora teaterns första lyriska nyhet detta spelår och kommer att gifvas instundande jul.

Rollerna jemte i dem uppträdande äro: Kejsaren hr Lundquist, Prinsessan, hans dotter, fröken Klemming, Prinsen hr Linden, Baron von Kofelt hr Ohlsson, Baronessan, hans hustru, fru W. Strandberg, Peter, bonde, hr Sellergren, Märta, hans hustru, fru Lindström, Lisa, deras dotter, fröken Almati, Hans, bondpojke, hr Lindblad, tre hofdamer fröknarna Gottschalk, G. Hjorth och Sjöblom, en bondpiga fröken Petterson och en bonddräng hr Grafström.

De i stycket förekommande balletter utgöras af menuett samt komisk fantastisk dans af trollsländor, sniglar, gräshoppor, fjärilar, dvärgar och björnar samt utförd af ballettens unga damer och elever.

Paris. En ny operett af Audran (kompos. till »Rosenkind», »Stora Mogul» m. m.) uppfördes första gången i medlet af Nov. på Menus-Plaisirs-teatern. Operetten, som kallas »Fästmön från Verts-Poteaux», gjorde stormande lycka, rik som den är på glada och vackra melodier. Texten lär, ovanligt nog för en nutids operett af det glada slaget, vara fri från alla slippriheter.

München. Verdis »Othello» skall i Dec. uppföras på hofteatern här, för första gången utom Italien. Den skall sedan gifvas i Pest, troligen närmast efter uppförandet i München.

Dresden. Schön-Rotraut, romantisk opera i 4 akter af J. Balz, musik af Edmund Kretschmer, uppfördes för första gången den 5 Nov. å hofteatern. Operan, som vid uppförandet mottogs med varmt bifall, innehåller många vackra saker, men lär vara underlägsen »Die Folkunger» af samme komponist.

Berlin. Friedrich-Wilhelmstadt-teatern har den 5 Nov. gifvit en operettnyhet: »Die Lieder des Mirza Schaffy» med text af Emil Pohl, musik af Louis Roth. Musiken säges vara ganska anslående, visserligen ej särdeles originell, men icke heller trivial. En vacker ingrediens i pjesen bildade inflätandet af de mest bekanta och vackra af Bodenstedts »Lieder des Mirza Schaffy».

— En ung pianist Joh. Döbber har låtit höra sig här, men utan större framgång. Deremot har en ny stjerna bland pianister framträdt i fröken Clotilde Kleeberg, född i Paris men härstammande från Mainz, en ung konstnärinna, som med fullkomlig virtuositet förenar ett hänförande spel och stor mångsidighet.

— En ung violist, Charles Gregorowitsch, elev af Joachim, har konserterat här och berömmes för sin utmärkta virtuosmessiga teknik.

Christoffer Willibald Ritter von Glucks 100-åriga dödsdag inträffade den 15 sistlidne November. I N:o 3 af Sv. Musik-

tidnings innev. årgång framstälde vi under rubriken »Tvenne musikreformatorer» en lefnadsteckning öfver den berömde musikheroen.

I den gamla goda tiden. Stora teaterns affischer för ett 50-tal af år tillbaka upptogo följande nådiga tillkännagifvande: Kongl. Maj:t har i nåder täckts tillåta applaudissementer, ehuru den Kongl. familjen är närvarande, och får derjemte till deras underrättelse, som derom vara okunniga, gifva tillkänna att ingen sittande eller stående spektatör på de k. spektaklen får visa sig med betäckt hufvud, och ingen med livrée, bindmössa eller shawlett erhåller inträde på amfiteatern, 1, 2 och 3 radens loger, parterr och orchester.

Storartad verkan. A. »Har du hört hjeltetenoren Skriman sjunga? Jag säger dig att den har en stämma i sin strupe så att han kan rycka opp trädrötter med den . . . I »Trubaduren» sjöng han sitt höga C en gång så starkt, att Leonora dånade dervid.»

B. »Det är nu ingenting, men du skulle höra Smäktovsky sjunga pianissimo. I »Den Stumma» sjunger han slummerarian hvar enda gång så öfverväldigande, att hela publiken slumrar in. Det kallar jag effekt!»

Fin antydan. Komponisten: »Ni antager då inte min opera, herr direktör?» — Direktören: »Nej, men endast af tekniska skäl. Det kunde hända att efter de första scenerna en farlig trängsel kunde uppstå i korridorerna.»

Dödsfall.

André, Joh. Aug., chef för den bekanta musikförlagsfirman i Offenbach, f. 1817, † derst. d. 29 Okt.

Rosbeck, Frans Gustaf Bernhard, musikdirektör, f. $^{17}/_{8}$ 1827 i Stockholm, † härst. d. $^{24}/_{11}$. R. var i många år anställd som musikdirektör vid Svea lifgarde och dirigerade länge sommarkonserterna i Blanchs kafé. Han blef 1861 oboist vid k. teaterns kapell, 1868 lärare i blåsinstrument och messing vid Musikal. akademien, 1879 akademiens ledamot och 1881 riddare af Vasaorden. Under senare år har han af sjuklighet varit urståndsatt att tjenstgöra.

Wahl, Johan Wilhelm, instrumentfabrikör, född 1801 i Landskrona, † derst. $^{26}/_{11}$. W. har förfärdigat klarinetter, flöjter och fagotter af utmärkt beskaffenhet. För 40 år sedan började han äfven tillverka messingsinstrument och prisbelönades för sådana vid verldsutställningen i Paris. Sedan 1841 var han associé af Musikal. akademien.

Svensk Musiktidnings byrå och Expedition har flyttats till Hötorget N:o 6, 1 tr. upp öfver gården, ingång från Olofsgatan.
Redaktionen.

Oscar Lejdström,
Sånglärare.
Kongl. Myntet.

Fru Lhombino-Schenström
från Paris,

som i 16 år varit operasångerska och sånglärarinna, emottager elever (nybegynnare så väl som mera försigkomna) och utbildar dem, på mycket kort tid, så väl för privatsalongen som operan och konsertsalen. Undervisningen, liksom konversationen, kan ske på svenska, italienska, franska, tyska eller engelska. Anmälningar, äfven skriftliga, mottagas från den 1 nästkommande Oktober i Kristinehamn.

Svensk Musiktidning 1887.

7:e årg., utgifves såsom förut med **porträtter, notillustrationer** och bilaga: **Musikalbum** af **piano-** och **sångstycken** (omkr. 16 sid.), biografier, populära uppsatser, notiser och anekdoter, följetong etc. Pris **endast 5 kr.** pr år, 3 kr. pr halfår, lösnummer 25 öre, bilaga 25—50 öre. Annonspris **endast 10 öre** petitrad. Prenumeration sker å tidningens **Expedition, Hötorget 6, 1 tr. upp öfver gården** (derifrån den hemsändes), i musik- och bokhandeln samt å tidningskontoren; **för landsorten direkt hos Expeditionen,** annars **helst å posten** eller i bokhandeln. Tidningen utkommer med 20 n:r 2 gånger i månaden (utom Juli, Aug.).

SVENSK MUSIKTIDNINGS årgångar 1884, 1885 och 1886 säljas till **nedsatt pris** af **4 kronor** pr årgång, **7 kronor** för två årgångar, **10 kronor** för alla tre, då **kontant liqvid** med beställning efter noggrann adress sändes **direkt till Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm.**

Årg. 1884 innehåller porträtter af *Agathe Backer-Gröndahl, Fröberg, Hallén, Hallström, Hebbe, Holmboe-Schenström, Höijer, Kraus, Otto, Pacius, Rubinstein, Saloman, Sjögren, Tua* samt *Musikbilaga: 7 Melodiska Tonstycken* af C. W. Rendahl.

Årg. 1885: porträtter af *J. S. Bach, Björksten, Cherubini, d'Albert, frk. Ek, Hartmann, Hiller, Händel, Norman, Pachmann, Willman, Eug. Ysaye. Musikbilaga: »Skuggor och dagrar»,* 5 pianostycken af Rich. Andersson.

Årg. 1886: porträtter af *Kon. Oscar II, Conr. Nordquist, Czapek, Chopin, Vendela Andersson, I. P. Cronhamn, Liszt, Ölander, Pauline Lucca, Mierzwinski, Beethoven* jemte *Schwarzspanierhaus* (hans sista bostad); musik: *Svensk Läkaremarsch* af J. A. Huss, *Begrafningshymn* af Is. Dannström (båda flerstäm.).

Musikbilaga: *Albumblad,* 5 melod. pianostycken af Adr. Dahl.

J. LUDV. OHLSON
f. d. I. Dannström & C:o
STOCKHOLM
16 Regeringsgatan 16.
Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa Tyska & Amerikanska fabriker i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.
Obs.! **Hufvuddepot** för **Blüthners** verldsberömda Flyglar, samt **Rönischs & Steinweg Nachfolgers** utmärkta Pianinos.

Pianomagasin.
Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.
Äldre Pianos tagas i utbyte.
OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.
Gust. Petterson & Komp.,
38 Regeringsgatan 38.
Flyglar, Tafflar och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

Adrian Dahls
Albumblad
5 melodiska tonstycken för piano finnas att köpa för 1 krona
å Svensk Musiktidnings Expedition,
Hötorget 6, 1 tr. upp öfv. gård.

INNEHÅLL: Jenny Lind som konstnärinna af *I. D.*, med porträtt (Norma). — Om rytmen af Fr. Peterson. — Rossini och ostronhandlaren. — Alphyddan af *Lorenzo.* — Till våra prenumeranter. — Till en sjuttioårig svensk konstnär, poem af *Sigge Sparre.* — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Hvarjehanda. — Dödsfall. — Annonser.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1887.